

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
1. POCZĄTKI I ROZWÓJ ORGANIZACYJNY PPR NA GÓRNYM ŚLĄSKU I W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM	27
1.1. Na marginesie życia politycznego. Komuniści na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie II Rzeczypospolitej i okupacji niemieckiej	27
1.1.1. Ruch komunistyczny na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1918–1941	28
1.1.2. Konspiracja pepeerowska w Zagłębiu Dąbrowskim i na Górnym Śląsku	36
1.2. Reaktywacja i rozbudowa organizacyjna PPR w województwie śląskim	46
1.2.1. Powstanie wojewódzkich władz partyjnych	47
1.2.2. Tworzenie struktur terenowych PPR	56
1.2.2.1. Zagłębie Dąbrowskie	60
1.2.2.2. Tereny przedwojennego województwa śląskiego	64
1.2.2.3. Śląsk Opolski	75
1.2.3. „Umasowienie”. Rozbudowa PPR w latach 1946–1948	86
2. STRUKTURY ORGANIZACYJNE PPR W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM I ICH FUNKCJONOWANIE W LATACH 1945–1948	95
2.1. Najwyższe organy statutowe KW PPR w Katowicach	95
2.1.1. Wojewódzka konferencja partyjna	96
2.1.2. Plenum KW PPR	100
2.1.3. Komisja Rewizyjna KW PPR w Katowicach	102

2.2. Organy decyzyjne Komitetu Wojewódzkiego PPR w Katowicach	106
2.2.1. Egzekutywa KW PPR w Katowicach	106
2.2.2. Sekretarze i Sekretariat KW PPR w Katowicach	125
2.2.3. Członkowie egzekutywy KW PPR – analiza zbiorowości	137
2.3. Komitet Wojewódzki KW PPR w Katowicach	145
2.3.1. Rozwój struktur organizacyjnych KW PPR w Katowicach w latach 1945–1948	145
2.3.2. Zadania wydziałów merytorycznych KW PPR w Katowicach	150
2.4. Komitety lokalne i komórki partyjne	176
2.4.1. Organizacja komitetów powiatowych i miejskich PPR	177
2.4.2. Władza w terenie? Formalne i nieformalne uprawnienia miejskich i powiatowych komitetów PPR	188
2.4.3. Nadzór, kontrola i wyznaczanie zadań	204
2.4.4. PPR na najniższych szczeblach	213
3. ŚLĄSKO-DĄBROWSKA ORGANIZACJA PPR WOBEC PARTII POLITYCZNYCH	233
3.1. PPR i jej satelici	235
3.1.1. Skomplikowany alians. PPR wobec PPS	238
3.1.1.1. Transformacja „falszywej” PPS	239
3.1.1.2. Relacje między PPR a PPS w latach 1946–1947	261
3.1.1.3. Zniknięcie PPS ze sceny politycznej	279
3.1.2. Między dyktatem a brakiem zainteresowania: relacje PPR ze Stronnictwem Ludowym i Stronnictwem Demokratycznym	294
3.1.2.1. PPR wobec SL	295
3.1.2.2. PPR a Stronnictwo Demokratyczne	325
3.2. PPR wobec legalnej opozycji	342
3.2.1. Relacje PPR z PSL	342
3.2.1.1. Od wrogości do konfrontacji	342
3.2.1.2. Od rozbijania do podporządkowania	371
3.2.2. PPR a Stronnictwo Pracy	382
3.2.2.1. PPR wobec opozycji chadeckiej	382
3.2.2.2. Relacje z „partią pośrednią”	391
4. PPR WOBEC ORGANIZACJI SPOŁECZNO-POLITYCZNYCH I ZAWODOWYCH	397
4.1. Stowarzyszenia społeczne i organizacje zawodowe w polityce PPR	398
4.1.1. Budowa systemu kontroli nad organizacjami społecznymi	401

4.1.2. Pod nadzorem PPR. Udział organizacji społecznych w obchodach świąt państwowych i uroczystościach oficjalnych	414
4.2. PPR a organizacje młodzieżowe	427
4.2.1. Związek Walki Młodych – janczarzy PPR	429
4.2.2. OMTUR i ZMD – organizacje młodzieżowe partii satelickich	437
4.2.3. ZMW RP „Wici” i jego „demokratyzacja”	442
4.2.4. Związek Młodzieży Polskiej	446
4.2.5. Niepokorne harcerstwo	450
4.3. PPR wobec wybranych organizacji społeczno-politycznych	457
4.3.1. TPPR – kreatorzy nowego wizerunku Związku Sowieckiego	457
4.3.2. Patrioci koncesjonowani	463
4.3.2.1. Polski Związek Zachodni	464
4.3.2.2. Liga Morska	475
4.3.3. Organizacje kombatanckie	480
4.3.3.1. Związek Weteranów Powstań Śląskich	481
4.3.3.2. Związek Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację	489
4.3.4. Organizacje charytatywne	493
4.3.4.1. Polski Czerwony Krzyż	494
4.3.4.2. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	498
4.3.5. Społeczno-Obywatelska Liga Kobiet w walce o aktywizację polityczną i zawodową pań	502
4.4. Relacje PPR z ruchem zawodowym i „Samopomocą Chłopską”	508
4.4.1. PPR a ruch związkowy	509
4.4.1.1. Nowe zasady – powstanie scentralizowanego ruchu związkowego	510
4.4.1.2. Związkowcy a konflikt „bratnich partii”	517
4.4.1.3. Ruch związkowy w roli „pasa transmisyjnego” PPR	528
4.4.2. PPR a „Samopomoc Chłopska”	530
5. ŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA ORGANIZACJA PPR W AKCJACH I KAMPANIACH POLITYCZNO-SPOŁECZNYCH	545
5.1. Rok 1945 – kampanie ze znikomym udziałem PPR	546
5.2. Referendum i wybory do Sejmu Ustawodawczego – decydujące kampanie polityczne z lat 1945–1947	558
5.2.1. PPR w referendum z 30 czerwca 1946 r.	559
5.2.2. PPR i wybory do Sejmu Ustawodawczego	577
5.2.3. „Akcja personalna”	603

5.3. Kampanie z lat 1947–1948	608
5.3.1. „Bitwa o handel”	608
5.3.2. Współzawodnictwo pracy	619
5.3.3. Ofensywa propagandowa i ideologiczna. Początek konfrontacji z Kościołem	626
5.3.4. Początek kolektywizacji i „akcja rozwarstwienia wsi”	662
5.3.5. Wrześniowy zwrot. Walka z „odchylem prawicowo-nacjonalistycznym” i „czystka” w PPR	671
5.3.6. Czystka w administracji państwowej i kompleksie przemysłowym	681
PODSUMOWANIE	693
PODZIĘKOWANIA	715
ANEKS:	
NOTY BIOGRAFICZNE NAJWAŻNIEJSZYCH DZIAŁACZY ŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ ORGANIZACJI PPR	717
BIBLIOGRAFIA	745
WYKAZ SKRÓTÓW	763
INDEKS OSÓB	769
SUMMARY	785